

**UCHWAŁA NR XI/82/11
RADY MIEJSKIEJ W AUGUSTOWIE**

z dnia 28 grudnia 2011 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2012 - 2013**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591; z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; z 2005r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz.1457; z 2006r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218; z 2008r. Nr 180, poz.1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241; z 2010r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675; z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 217, poz. 1281/, w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. Nr 180 poz. 1493; Dz. U. z 2009r. Nr 206, poz. 1589; Dz. U. z 2010r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842/ Rada Miejska w Augustowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 - 2013, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Augustowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Augustowie

Joanna Lisek

Załącznik do Uchwały Nr XI/82/11
Rady Miejskiej w Augustowie
z dnia 28 grudnia 2011 r.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Augustowa na lata 2012 - 2013

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2002r. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.).
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006r.
5. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Augustowa na lata 2006 - 2016, przyjęta Uchwałą Nr XXXII/312/06 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 30 marca 2006 r.
6. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2011, przyjęty Uchwałą Nr IV/20/11 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 14 lutego 2011 r.
7. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Augustowskim na lata 2011 - 2016 przyjęty Uchwałą Nr 39/VII/2011 Rady Powiatu w Augustowie z dnia 30 czerwca 2011 r.

Rozdział I. Wstęp

Literatura socjologiczna wprowadza wiele definicji rodziny. Wszystkie one faktycznie sprowadzają się do określenia rodziny jako małej grupy społecznej, grupy niezastąpionej, stanowiącej załazek szerszej społeczności. Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej. Niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Przemoc w rodzinie - zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.

- Przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna

(kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp

- Przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

- Przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Na terenie Miasta Augustowa przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne - ogólnopolskie i lokalne - spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony - większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej - wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Oszacowanie zjawiska jest możliwe między innymi dzięki procedurze Niebieskiej Karty. I tak, dane z Komendy Powiatowej Policji w Augustowie przedstawiają się następująco:

Tabela nr 1. Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wskazanych przez Komendę Powiatową Policji w Augustowie

RODZAJ PROBLEMU	ROK 2010
Interwencje domowe związane z przemocą w rodzinie: <i>w tym interwencje, w których sprawcami były osoby pod wpływem alkoholu</i>	654 129
Liczba postępowań wszczętych z powodu znęcania się fizycznego lub psychicznego nad rodziną	29
Liczba złożonych "Niebieskich kart"	217

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie w roku 2010 powzięła informacje o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie. Do Komisji wpłynęło 48 wniosków (w tym 44 wnioski z Komendy Powiatowej Policji w Augustowie, 3 wnioski z Prokuratury Rejonowej, 1 wniosek z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie). W toku prowadzonych postępowań Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie przeprowadziła 105 rozmów ze sprawcami przemocy, 154 rozmowy z ofiarami przemocy (członkami rodzin sprawcy). W większości przypadków dane te dotyczą postępowań prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Augustowie.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie w 2010 roku przeprowadzili 80 spotkań informacyjnych w przypadkach przemocy w rodzinie. Należy zaznaczyć, że w większości przypadków dane te obejmują postępowania prowadzone także przez Komendę Powiatową Policji w Augustowie.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkości zjawiska przemocy na terenie Miasta Augustowa w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Rozdział II. Cele programu

- 1) Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Augustowa,
- 2) Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Miasta Augustowa,
- 3) Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Rozdział III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) Promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- 3) Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Rozdział IV. Zasoby Miasta Augustowa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 1) Zasoby instytucjonalne:
 - a) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie,
 - b) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Augustowa,
 - c) Komenda Powiatowa Policji w Augustowie,
 - d) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Miasta Augustowa,
 - e) Placówki ochrony zdrowia - funkcjonujące na terenie Miasta Augustowa,
 - f) Organizacje pozarządowe,
 - g) Kuratorzy zawodowi,
 - h) Prokuratura Rejonowa w Augustowie,
 - i) Straż Miejska w Augustowie,
 - j) Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Augustowie,
 - k) Punkt Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie i Młodzieżowy Punkt Konsultacji i Terapii w Augustowie.

Rozdział V. Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu oraz zagrożenia w realizacji zadań.

- 1) Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:
 - a) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
 - b) dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
 - c) dobra współpraca służb i instytucji na terenie miasta,
 - d) otwartość i chęć współpracy specjalistów,
 - e) silne więzi rodzinne,
 - f) chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.
- 2) Zagrożenia w realizacji zadań:
 - a) stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
 - b) bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych,
 - c) brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia kryzysów,
 - d) problem uzależnienia od alkoholu w rodzinie,
 - e) słaba kondycja ekonomiczna rodzin,
 - f) niewystarczająca infrastruktura socjalna,
 - g) zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
 - h) brak wystarczających środków finansowych.

Rozdział VI. Realizacja celów Programu

Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie Miasta Augustowa.

Działania:

- 1) Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego wszystkich członków wchodzących w jego skład przez:
 - a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - b) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
 - c) rozpowszechnienie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
 - d) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
 - e) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
 - f) podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
 - g) inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
 - h) udział w działaniach edukacyjno - informacyjnych,
 - i) podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności poprzez szkolenia.
- 2) Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:
 - a) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
 - b) obalanie mitów na temat przemocy,
 - c) prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
 - d) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
 - e) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
 - f) organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Cel 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

- 1) Izolowanie sprawców od ofiar,
- 2) Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno - edukacyjnych,
- 3) Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc,

Cel 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania

- 1) Udzielanie informacji dotyczących:
 - a) bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - b) pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
 - c) praw osób będących ofiarami przemocy,
 - d) informowania sprawców przemocy na temat programów korekcyjno - edukacyjnych,
 - e) rozpowszechnianie telefonu zaufania "Niebieska linia", "Pomarańczowa linia",
- 2) Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- a) podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę "Niebieskiej Karty",
 - b) przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
- 3) Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia.

Rozdział VII. Finansowanie programu

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Augustowa na lata 2012/2013 są środki finansowane z budżetu miasta. Na realizację programu w roku 2012 przeznaczona jest kwota 10.600,- zł., natomiast na rok 2013 kwota 12.000,- zł.